

## Eliot Corday (1913–1999): tytan kardiologii o ludzkim sercu

Przedrukowano za zgodą z: *Cardiology Journal* 2008; 15: 95–96

Na scenie światowej kardiologii tylko kilku aktorów odegrało pierwszoplanową rolę zarówno jako pionier nauki, jak i architekt jej struktury oraz organizacji. Dr Eliot Corday był niewątpliwie jednym z takich nielicznych aktorów.

Urodził się w Kanadzie w 1913 roku. Jak opowiadał rodzinie, decyzję o tym, aby w przyszłości zostać lekarzem, podjął we wczesnym dzieciństwie, niedługo po tym, jak niemal cudem uniknął śmierci (prawie identyczną decyzję w podobnym wieku i okolicznościach podjął autor tego artykułu). W 1940 roku rozpoczęła się jego życiowa przygoda z medycyną, ale również życiowy związek z Marian. Podczas II wojny światowej służył w Kanadyjskich Siłach Powietrznych, a po wojnie rodzina młodych Cordayów przeniosła się do Nowego Jorku. Tam Eliot Corday zaczął pracę z późniejszym laureatem Nagrody Nobla, Dickensonem Richardsem, i wkrótce odegrał wraz z Arthurem Masterem kluczową rolę w rozwijaniu teorii i praktyki ćwiczenia serca z użyciem dwustopniowego podestu, pionierskiej metody diagnostyki serca. Mimo że z urodzenia był Kanadyjczykiem, Corday stał się „wielkim patriotą, dumnym, naturalizowanym obywatelem Stanów Zjednoczonych” [1].

W 1949 roku rodzina Cordayów zamieszkała w Los Angeles, a *Cedars of Lebanon Hospital* (później *Cedars-Sinai*) stał się miejscem pracy na resztę życia. Tutaj rozkwitały talenty dra Eliota we wdrażaniu innowacji oraz wrodzone zdolności jako nauczyciela i wychowawcy. Corday stał się szanowanym kardiologiem klinicystą, pionierem kardiologii inwazyjnej i metod nieinwazyjnych, takich jak ambulatoryjne badanie EKG czy nuklearne metody obrazowania. Jego zainteresowanie zagadnieniem nagłego zgonu sercowego, chorobą niedokrwinną serca i pokrewnymi tematami zaowocowały koncepcją powstania oddziałów intensywnego nadzoru kardiologicznego. Ważną rolę pielęgniarek



w takich jednostkach Corday podkreślił podczas wykładu w 1965 roku wygłoszonego na Drugiej Konferencji Bethesda. Pod jego przywództwem *Cedars of Lebanon* stał się jednym z przodujących ośrodków akademickich w dziedzinie kardiologii, gromadzącym młodych, zdolnych lekarzy z obu Ameryk i zza oceanu.

Eliot Corday odegrał kluczową rolę w działalności Amerykańskiego Towarzystwa Kardiologicznego (ACC, *American College of Cardiology*). Organizacja powstała w Nowym Jorku w 1949 roku jako skromna platforma dla tych amerykańskich specjalistów, głównie imigrantów, którzy w tym czasie czuli się zmarginalizowani przez elitarną kardiologię nowojorską i amerykańską włączając w to *American Heart Association* (AHA), której liderzy byli odzwierciedleniem kulturowych poglądów ich czasów w odniesieniu do takich zagadnień, jak religia, rasa i płeć [2]. Wczesne przystąpienie Eliota Cordaya do ACC znacząco podniosło jego prestiż i przyczyniło się do wzrostu jego znaczenia oraz ugruntowania jego roli w amerykańskiej i międzynarodowej kardiologii. Corday został wybrany na prezydenta ACC w 1960 roku na dwuletnią kadencję, a później odegrał główną rolę w procesie planowania i przygotowywania „Domu Serca” we wczesnych latach 70.

Dr Corday był prekursorem nawiązywania relacji między środowiskiem kardiologów oraz Rządem Stanów Zjednoczonych. Jak pisze Bruce Fye, „Corday myślał, że ACC może odegrać decydującą rolę w przezwyciężaniu opóźnienia poprzez koordynowanie sporadycznych spotkań rządowych oficjeli z pozarządowymi ekspertami, a dotyczących tematów z zakresu kardiologii” [3]. Częste zapraszanie Cordaya do doradzania prezydentom Stanów Zjednoczonych oraz wielokrotne wystąpienia przed Kongresem jako reprezentanta środowiska

kardiologów uczyniły go liderem wśród amerykańskich polityków związanych ze służbą zdrowia. Bardzo często bywał w Waszyngtonie, czasami raz w tygodniu, gdzie prowadził rozmowy z członkami kongresu mające na celu spowodowanie wzrostu nakładów na medycynę oraz badania.

Rola Cordaya na arenie międzynarodowej została podkreślona, gdy zainicjował powstanie *International Circuit Course Committee* (grupa organizująca wymianę naukowców między Europą a Stanami Zjednoczonymi — przypis tłum.) działającego w ramach ACC, później został przewodniczącym tej organizacji. W 1961 roku był na wydziale pierwszych studiów doktoranckich na Filipinach i Tajwanie. Po rekomendacji Cordaya te międzynarodowe kursy stały się częste i były uważane przez niego samego jako „praca misyjna”, stając się istotną częścią amerykańskiej polityki zagranicznej [4]. W latach 60. i 70. dużo podróżował i wykladał w krajach bloku sowieckiego i Azji. Był wielkim zwolennikiem szeroko pojętej edukacji prozdrowotnej i polepszania sytuacji zdrowotnej ludzi na całym świecie.

Wraz z Jeremym Swanem wydał w 1979 roku książkę o fundamentalnym znaczeniu [5]. W przedmowie można znaleźć pytania, aktualne nawet dzisiaj, dotyczące przyczyn choroby niedokrwiennej serca: „Kiedy zachodzą nieodwracalne zmiany? Czy istnieje strefa brzeżna zawału? Dlaczego zawał serca występuje bez okluzji naczynia wieńcowego? Czy pomiary wielkości zawału są dokładne? Jak jest znaczenie krążenia obocznego? Dlaczego w literaturze występują rozbieżne doniesienia na temat korzyści i szkodliwych skutków interwencji?”. Byłem zaszczycony, mogąc zredagować jeden z rozdziałów tej książki, kopia zawierająca dedykację Eliota oraz Jeremy’ego, którą otrzymałem podczas jednej z moich wizyt w Los Angeles, zajmuje uprzywilejowane miejsce w mojej bibliotece.

Eliot Corday był człowiekiem całkowicie oddanym rodzinie. Marian była w jego oczach najpięk-

niejszą kobietą na świecie, był fantastycznym ojcem. Od 2. roku życia Stephena, jego syna, wiadomo było, że zgodnie z wolą ojca zostanie lekarzem. Stephen ukończył studia medyczne w Stanford, a moment, w którym rozpoczął praktykę u boku ojca, był dla dra Eliota najszcześniejszym w życiu [1]. Kolejnym powodem do dumy dla Cordaya była kariera jego córki Joanne w życiu publicznym. Piastowała stanowisko *Secretary of State and Consumer Services*, była również regentem Uniwersytetu Kalifornijskiego. Energii zawsze dodawała mu dwójka jego wnuków, których odwiedzał codziennie i w których widział „samo życie” [1].

Ostatnim klinicznym oraz badawczym zagadnieniem, którym zajmował się Eliot Corday, było wprowadzenie w życie jego oryginalnego pomysłu polegającego na dostarczaniu leków oraz sprzętu diagnostycznego do serca przez krążenie żyłne oraz zatokę wieńcową. Jego pomysł został opatentowany. W ciągu ostatnich lat swojego życia Corday poświęcił dużo czasu i energii na wdrożenie go w życie; niedaleka przyszłość z pewnością pokaże użyteczność jego pomysłowej metody.

Eliot Corday zmarł w wieku 85 lat w Los Angeles.

## Podziękowania

Autor jest niezmiernie wdzięczny Pani Joanne Kozberg-Corday oraz rodzinie państwa Corday za ich życzliwą współpracę.

## Piśmiennictwo

1. Joanne Kozberg-Corday. Personal communications.
2. Fye W.B. American cardiology. The Johns Hopkins University Press, Baltimore, London 1996: 135, 141.
3. *Idem* 236.
4. *Idem* 199.
5. Corday E., Swan H.J.C. Clinical strategies in ischemic heart disease: New concepts and current controversies. Williams and Wilkins, Baltimore, London 1979.

Shlomo Stern. MD, FAHA, FESC, FACC  
 Emeritus Professor of Medicine  
 Medical Building, Room 201  
 1 Shmuel Hanagid St., Jerusalem, 94592, Israel  
 tel./faks: 9722 625 8862  
 e-mail: sh\_stern.netvision.net.il

Tłumaczenie: lek. med. Maciej Duda